

ŠIAME NAUJIENLAIŠKYJE:

- **SAKARTVELAS IR MOLDOVA:** svarbių rinkimų metas
- **RINKIMAI JAV:** Santykis su Europa

SAVAITĖS CITATA

”

„Tai buvo neapykantos ataka. Neapykantos mūsų pagrindinėms vertybėms, neapykantos mūsų gyvenimo būdui, neapykantos demokratijai. Mes iš visų jėgų ginsime savo pagrindines vertybes, gyvenimo būdą ir demokratiją.“–

Po teroro atakos Vienoje [teigė Austrijos ministras pirmininkas Sebastianas Kurz](#).

”

SAKARTVELAS IR MOLDOVA: SVARBIŲ RINKIMŲ METAS

Praėjusį savaitgalį Sakartvele ir Moldovoje vyko dveji Lietuvai svarbūs rinkimai: kartvelai rinko parlamentą, moldavai – prezidentą.

Praėjusį savaitgalį Sakartvele vyko pirmasis šalies parlamento rinkimų turas. Šie rinkimai vyko pagal naują įstatymą – 120 parlamentarų renkama proporciniu reprezentavimo būdu, o kiti 30 bus išrinkti vienmandatėse apygardose.

Parlamento rinkimai Sakartvele apsiėjo be staigmenų – pergalę iškovojo valdančioji „Sakartvelo svajonės“ partija, surinkusi beveik pusę rinkėjų balsų. Džiaugsmo dėl pergalės neslėpė vienas įtakingiausių šalies politikų – [Bidzina Ivanišvilis](#): „Tai buvo svarbus Sakartvelo pasirinkimas. Mano sukurta „Sakartvelo svajonė“ yra jo verta. Rinkėjai šiandien apsisprendė teisingai ir išreiškė paramą jos nusipelnusiems žmonėms.“

Visgi, opozicija neliko patenkinta rinkimų rezultatais ir sukvietusi savo rėmėjus į Tbilisio ir kitų miestų gatves kvietė protestuoti prieš tokius rinkimų rezultatus. Prie šio skatinimo prisijungė ir iš šalies pasitraukęs buvęs šalies vadovas Michailas Saakašvilis, [kuris žiniasklaidai teigė](#), kad valdantieji „masiškai klastoja rinkimų rezultatus“, ir kvietė savo rėmėjus rinktis į gatves ginti savo pasirinkimo. Viena iš opozicijos [partijų taip pat pareiškė](#) nedalyvausianti antrame rinkimų ture.

Dėl galimų pažeidimų nerimą [taip pat išreiškė](#) ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija (ESBO). Jos teigimu, rinkimų metu apskritai buvo paisoma pagrindinių piliečių teisių ir laisvių bei laikomasi pagrindinių laisvų ir demokratiškų rinkimų principų, tačiau išreiškė susirūpinimą dėl galimo rinkėjų spaudimo ir pernelyg didelės

valdančiosios partijos įtakos valstybės institucijoms.

[JAV ambasada Sakartvele savo pranešime paskelbė](#), kad parlamento rinkimai buvo konkurencingi ir apskritai buvo paisoma pagrindinių laisvių ir kitų demokratiškų principų. Ambasada taip pat išreiškė nerimą dėl viešai keliamų galimų rinkimų pažeidimų, tačiau kvietė naudotis demokratišomis priemonėmis bei šiuos klausimus spręsti pagal šalies įstatymuose numatytą tvarką.

Netikėtas buvo Moldovos prezidento rinkimų pirmasis turas. Moldovos rinkimų komisija pirmadienį paskelbė, kad Maia Sandu pirmajame šalies prezidento rinkimų ture aplenkė dabartinį šalies vadovą Igorį Dodoną rezultatu 35,77%:32,87%.

Abu kandidatai lapkričio 15 dieną antrą kartą iš eilės susitiks antrame prezidento rinkimų ture (praėjusį kartą I. Dodonas laimėjo neryškia persvara). Antrasis turas bus atidžiai stebimas tiek Moldovoje, tiek užsienyje dėl įtariamo balsų pirkimo ir klastojimo – [M. Sandu ir kiti opozicijos kandidatai apkaltino I. Dodoną ir jo partiją](#), kad jie į rinkėjų gretas „įtraukė“ žmones iš atsiskyrusio Padniestrės regiono.

Nors Dodonas pabrėžė stabilumą, Sandu pažadėjo kovoti su korupcija ir nutraukti Moldovos „izoliaciją“. Ji pažymėjo, kad per ketverius prezidentavimo metus Dodonas nesilankė kaimyninėje Ukrainoje ar pagrindinėje šalies prekybos partnerėje – Rumunijoje. Todėl šių rinkimų rezultatas gali ne tik nulemti pokyčius šalies viduje, bet ir pakeisti šalies geopolitinį kursą.

RINKIMAI JAV: SANTYKIS SU EUROPA

(Tekstas rašytas prieš JAV prezidento rinkimus)

Santykiai tarp Europos ir JAV pastaruoju metu yra komplikuoti, nuolat vyksta diskusijos apie transatlantinių ryšių tvarumą ateityje bei netrūksta [polemikos šiuo klausimu](#). Šią savaitę Europos valstybių valdantieji laukia rezultatų, kas bus svarbiausios bei artimiausios sąjungininkės vadovas per ateinančius ketverius metus.

Vokietijos gynybos ministrės [Annegret Kramp-Karrenbauer](#) tekste tiesmukiškai pabrėžiama pagrindinė mintis – JAV reikia Europos, o Europai reikia JAV. Teksto autorė pripažįsta, jog Europos „strateginės nepriklausomybės“ iliuzija turi išblėsti, nes akivaizdu, kad artimiausiu metu pagrindinis saugumo garantas išliks JAV. Europiečiai paprasčiausiai nesugebės pakeisti JAV galios Europos žemyne.

„Pasaulyje, kuriame vyrauja galios konkurencija, Vakarai galės tvirtai laikytis ir sėkmingai ginti savo interesus tik tol, kol išliks vieningi“, – teigia [A. Kramp-Karrenbauer](#).

Svarbu paminėti, kad tarpkultūriniai ir vertybiniai ryšiai tarp Europos ir JAV yra daug gilesni ir tvirtesni nei valdančiųjų ryšiai.

Ilgalaikiai procesai ir tendencijos svarbesni nei atskiri valdantieji iš Europos ir JAV, o struktūriniai rėmai ir institucijos riboja galimybes vadovams vienašališkai priimti sprendimus, susijusius su transatlantiniais ryšiais. Vakarai yra per maži, kad galėtų leisti sau konkuruoti vienas su kitu. Praeityje Vakarai išgyveno ne vieną krizę, kai santykiai buvo keblesni nei šiandien: klausimas dėl Vokietijos narystės NATO, Vietnamo karas, Balkanų karai XX a. pabaigoje.

Europa ir JAV turi daug [bendrų sąlyčio taškų](#), dėl kurių Vakarai turi vieningai sutarti: Rusijos bandymas fragmentuoti Vakarų valstybes, didėjantis Kinijos šešėlis, sudėtinga Sahelio ir Artimųjų Rytų regiono situacija ir t. t. Ivo H. Daalderio mintis [tekste](#) iš 2000 metų, kuris neprarado savo aktualumo ir dabar, pabrėžia, kad didžiausias iššūkis Europai ir JAV yra problemų sprendimas tokiu būdu, kuris padėtų perbalansuoti ir perkrauti JAV ir Europos santykius beveik lygiavertės partnerystės link. Europai reikia skirti daugiau išteklių ir plėsti savo strateginį mąstymą, o Amerikai tai reiškia dalijimąsi ne tik finansine našta, bet ir atsakomybe bei autoritetu.

Tiek Europa, tiek JAV supranta, kad įveikti šiuos iššūkius atskirai praktiškai neįmanoma. Tai lemia prielaidas, kad strateginė kryptis JAV ir Europos santykiuose nuo šių rinkimų neturėtų pasikeisti.

